

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Fífkou ve věci žalobkyně [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], zastoupené Mgr. Davidem Zahumenským, advokátem se sídlem Brno, Burešova 6, proti žalované **Oblastní nemocnici Náchod a. s.** (dříve Oblastní nemocnice Rychnov nad Kněžnou a. s.), IČ: 26000202, se sídlem Náchod, Purkyňova 446, zastoupené JUDr. Petrem Nuckollsem, advokátem se sídlem Ústí nad Orlicí, Barcalova 2, o ochranu osobnosti, **t a k t o :**

- I. Žaloba ze dne 16. 12. 2009, kterou se žalobkyně domáhala po žalované omluvy a náhrady nemajetkové újmy v částce 100.000 Kč, **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně je povinna nahradit žalované do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku náklady řízení ve výši 106.365 Kč k rukám právního zástupce žalované.
- III. Česká republika nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou ze dne 16. 12. 2009 se žalobkyně domáhá po žalované nároků vyplývajících z práva na ochranu osobnosti. Žádala, aby žalované bylo uloženo omluvit se žalobkyni za nerespektování jejího práva na informovaný souhlas a zdravotní péči v souladu se současně dostupnými poznatky lékařské vědy, za nerespektování osobnostních a rodičovských práv žalobkyně a nerespektování práva jejího dítěte na rodičovskou péči žalobkyně. Současně žádala náhradu nemajetkové újmy v částce 100.000 Kč a náhradu nákladů řízení. Žalobkyně v žalobě popsala, že dne 16. 9. 2007 byla hospitalizována v nemocnici žalované s rozběhnutým porodem, přála si normální přirozený porod bez nadbytečných lékařských zásahů. Toto přání zaměstnanci žalované ignorovali. Zásah do své osobnosti spatřovala žalobkyně ve třech okruzích:

- Předně jí byla provedena episiotomie (nástřih hráze) bez jejího informovaného souhlasu a proti její vůli, když se nejednalo o zákrok nezbytný. Namítala, že ve vědecké literatuře je zpochybňován přínos tohoto zákroku, který vnímala jako nedůvodný a neoprávněný zásah do své fyzické a morální integrity.
- Také nebyla poučena o dalších zákrocích, které zaměstnanci žalované chtěli učinit bez informovaného souhlasu žalobkyně - jednalo se o protržení vaku blan a tahání za pupeční šňůru po porodu ve snaze urychlit porod placenty. Provedení samotného zákroku zabránila žalobkyně a její partner svojí všímavostí. Žalobkyně též vytýkala žalované, že její zaměstnanci nejednali se žalobkyní jako s rovnocenným partnerem, naopak se chovali autoritativně a nadřazeně. Žalobkyně byla označena za nespolupracující rodičku jen proto, že se odmítla podrobit příkazům zaměstnanců žalované. Tím bylo zasaženo do práva žalobkyně na poskytnutí informovaného souhlasu, práva na zdraví a psychickou pohodu, do její lidské důstojnosti a soukromí.
- Porušení své osobnosti pak spatřovala žalobkyně i v tom, že zaměstnanci žalované přestříhli okamžitě po porodu pupeční šňůru, přestože si žalobkyně přála nechat pupečník dotepat, následně lékař odnesl novorozené dítě pryč od žalobkyně a znemožnil jim tak blízký kontakt ihned po porodu.

Žalobkyně zdůraznila, že zásah do svých osobnostních práv vnímá velmi intenzivně, došlo k němu během probíhajícího porodu, kdy byla žalobkyně zranitelná a závislá na zaměstnancích žalované. Chováním zaměstnanců žalované byla silně dotčena. Tyto skutečnosti žalobkyni vedly k tomu, že kromě nemateriální satisfakce žádala také příznání náhrady nemajetkové újmy v penězích.

Žalobkyně v žalobě požádala o osvobození od soudních poplatků, čemuž Krajský soud v Hradci Králové vyhověl usnesením ze dne 14. 3. 2011, č. j. 16C 144/2009 – 109.

Žalovaná po celé řízení považovala žalobu za nedůvodnou a mínila, že do osobnosti žalobkyně nezasáhla a žalobkyni tak nemohly vzniknout nároky vůči žalované. Veškeré úkony při porodu dne 16. 9. 2007 měla žalovaná za správné a provedené tzv. lege artis.

Žalovaná se hájila tím, že žalobkyně se do nemocnice dostavila v již pokročilé fázi porodu, od počátku nedostatečně spolupracovala se zaměstnanci žalované, takže nebyla provedena některá běžná vyšetření. Při kontrole ozev plodu byla zjištěna bradykardie, což vedlo lékaře k závěru o tísni plodu a snaze porod co nejdříve ukončit. Za tím účelem také provedl episiotomii. Ihned po porodu měl dítě vyšetřit přivolaný pediatr, proto bylo třeba přestříhnout pupečník co nejdříve. Žalovaná namítala, že její zaměstnanci se snažili žalobkyni podat potřebná vysvětlení a žádat její souhlas, jak jen to umožňovala situace a časové možnosti, proto také k některým úkonům, například protržením vaku blan, přistoupili až po souhlasu žalobkyně. Průběh porodu žalovaná nepovažovala za standardní a fyziologický, naopak byly zjištěny patologické známky svědčící pro tiseň plodu. Žalovaná minila, že jen díky rychlému zásahu zdravotního personálu došlo k porození zdravého dítěte. Naopak žalobkyně svým chováním vystavovala nebezpečí sebe i dítě.

Krajský soud v Hradci Králové ve věci již jednou rozhodl rozsudkem ze dne 3. 7. 2012, č. j. 16 C 144/2009 - 202, kterým žalobu v plném rozsahu zamítl. K odvolání žalobkyně pak rozsudek přezkoumal Vrchní soud v Praze, který usnesením ze dne 1. 7. 2014, č. j. 3Co 303/2012 - 277, rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Svě rozhodnutí odvolací soud odůvodnil tím, že v rozsudku soudu prvního stupně chyběl popis a hodnocení skutkového stavu, což způsobilo nepřezkoumatelnost rozsudku.

Zdejší soud proto věc znovu projednal a rozhodl o ní. Protože v mezidobí došlo ke změně vyřizujícího soudce, byl zrekapitulován dosavadní průběh řízení (§ 119 odst. 3 o. s. ř.) a bylo znovu provedeno dokazování listinnými důkazy. Na základě toho soud dovedl následující skutkový stav:

Z výpovědi žalobkyně jako účastnice řízení, svědkyň – porodních asistentek Miroslavy Hylmarové a Moniky Kovářové, svědka - porodníka MUDr. Jana Voráčka, svědka – pediatra MUDr. Jana Ondruše a svědka – partnera žalobkyně [REDAKCE], jakož i ze zdravotnické dokumentace, má soud za prokázaný následující průběh porodu a s ním spojené hospitalizace žalobkyně v nemocnici žalované.

Soud z provedených důkazů zjistil, že žalobkyně a její partner [REDAKCE] se dostavili do rychnovské nemocnice dne 16. 9. 2007 v 6:20 hodin. Přijala je svědkyně Kovářová, která byla jako porodní asistentka přítomna porodu spolu s druhou sloužící porodní asistentkou Hylmarovou. Při přijetí podepsala žalobkyně souhlas s hospitalizací a poučení, které se ale netýkalo samotných zdravotnických úkonů (šlo o administrativní záležitosti).

V době příchodu do nemocnice byla žalobkyně již v pokročilé fázi porodu - na samém konci první doby porodní, měla kontrakce po dvou až třech minutách. Podle svědkyně Kovářové žalobkyně při příjmu téměř nemluvila, vyhledávala úlevové pozice (i na zemi na všech čtyřech), komunikoval za ni spíše partner. Žalobkyně se zprvu odmítala převléknout, pak tak učinila a přemístila se na porodní sál. Při příjmu odmítla vyšetření moči, měření tlaku a teploty. Podle svědkyně Kovářové to její partner odůvodnil tím, že žalobkyně měla kontrakce a necítila se na to. Žalobkyně odmítla také kontinuální monitoring ozev plodu a kontrakcí metodou kardiokografie (CTG). Kontinuální monitoring by znamenal přiložení dvou sond, z nichž jedna monitoruje ozvy plodu (kardiotachogram) a druhá kontrakce

(tokogram), sondy jsou k rodičce připevněny pásy. Byla proto pouze krátkodobě přikládána sonda na zjištění ozev plodu (s tím žalobkyně souhlasila), ozvy byly v pořádku. Doba přiložení sondy nebyla ale podle vyslychaných porodních asistentek dostatečná, neboť je potřeba ozvy sledovat po dobu cca 15 minut. Při vnitřním vyšetření porodní asistentkou žalobkyně odmítla měření pánve s tím, že je zdravá. I na porodním sále žalobkyně vyhledávala úlevové pozice, a to i mimo lůžko, na zemi apod., hýbala se a přecházela. Svědek [REDAKCE] k tomu uvedl, že nebyl přítomen při základním vyšetření při příjmu, po převlečení přešel na porodní sál. Potvrdil, že žalobkyně nechtěla zůstat v žádané poloze na porodním lůžku, což chápal s ohledem na porodní bolesti žalobkyně. Proto také za žalobkyni komunikoval se zdravotnickým personálem.

Porodní asistentky volali službu konajícímu lékaři MUDr. Voráčkoví, který se dostavil na porodní sál v 6:35 hodin. Podle výpovědi MUDr. Voráčka žalobkyně po jeho příchodu na porodní sál nekomunikovala, byla vedle lůžka na zemi, opakovaně byla žádána, aby umožnila vnitřní vyšetření, což se nakonec stalo. Podle svědka Voráčka neměli zdravotníci dostatečné informace o stavu plodu, neboť na přání žalobkyně nebyl pořizován kontinuální monitoring, občasné poslechy ozev plodu sondou byly nekvalitní. Ač se svědek snažil žalobkyni vysvětlit výhody řádného monitoringu, souhlas s ním nedala.

V 6:37 hodin zjistil MUDr. Voráček z poslechu ozev plodu, že dochází k bradykardii - srdeční akce plodu klesla na 80 tepů za minutu, což je patologický stav. Chtěl proto porod urychlit a provést dirupci (protržení) vaku blan, na což partner žalobkyně reagoval podrážděně, bránil v provedení zákroku, podle svědkyně Kovářové do porodníka strkal. Svědkyně Hylmarová vypověděla, že i ji partner žalobkyně plácal přes ruce, nesměla ani sáhnout na břicho žalobkyně. MUDr. Voráček tedy dirupci neprovedl. Byly znovu poslechnuty ozvy plodu a zjištěna nižší frekvence kolem 80 tepů za minutu. MUDr. Voráček proto oznámil žalobkyni, že porod se nevyvíjí dobře, žalobkyni byl zatím podán kyslík, který vdechovala z masky. Podle svědka [REDAKCE] porodní asistentky na žalobkyni naléhaly, aby dala souhlas s protržením vaku blan, chtěly urychlit porod. Až po delší době se na tomto úkonu dohodli (v 6:50 hodin), vytekla čirá plodová voda.

Při samotném průchodu plodu porodními cestami provedl MUDr. Voráček nástřih hráze žalobkyně (episiotomii). Podle svědkyně Kovářové se běžně k tomuto zákroku souhlas rodičky nevyžaduje. Podle svědkyně Hylmarové si partner žalobkyně všiml, že se porodník chystá k zákroku, říkal to žalobkyni, svědkyně si nepamatovala, že by žalobkyně tento zákrok odmítla. Podle svědkyně Hylmarové bylo v tu chvíli na porodníkově, aby rozhodl, zda je nástřih potřeba či nikoliv. Svědek Voráček uvedl, že v danou chvíli považoval nástřih hráze za potřebný úkon, neboť neznal aktuální stav plodu. Podle jeho výpovědi žalobkyně nástřih hráze neodmítla. Naopak svědek [REDAKCE] vypověděl, že když žalobkyni řekl o záměru nástřihnout hráz, emotivně vykřikla, že si tento zákrok nepřeje. Všichni svědci se shodli na tom, že možnost nástřihu hráze nebyla se žalobkyní předem projednána.

Chlapec se narodil v 7:06 hodin, podle výpovědi porodních asistentek i porodníka měl kolem krku jednu ovinutý pupečník. MUDr. Voráček jej odmotal, následně pupečník přestříhl a odevzdal dítě přivolané dětské sestře, která jej spolu s pediatrem MUDr. Ondrušem prohlédla. Toto vyšetření se uskutečnilo v novorozeneckém boxu, který je vedle porodního

sáfu. Po krátké době cca 1 minuta byl chlapec vrácen zpět žalobkyni. Svědkyně Kovářová vypověděla, že po přestřížení pupečníku začal partner žalobkyně MUDr. Voráček opět nadávat, tykal mu a strkal do něho. Shodně vypověděl i svědek MUDr. Voráček. Partner žalobkyně – svědek [REDAKCE] sice připustil, že mohl v emočně vypjaté chvíli po nástřihu hráze říci lékaři „ty vole“ nebo „ty blbe“ a že instinktivně porodníka chytil za ruku, když ten chtěl přerušit pupečník, vyloučil ale, že by porodníkovi říkal „hajzle“, že by ho jinak fyzicky napadal či plácal přes ruce porodní asistentky (fyzický kontakt s porodními asistentkami neměl za plácání před ruce, ale za instinktivní pohyby rukou). Své chování svědek vysvětlil vypjatou situací, kdy nemohl zabránit zákrokům, cítil se v defenzivě a zlomen.

Podle výpovědi svědkyně Hylmarové a MUDr. Voráčka vykazoval chlapec příznaky nedostatku kyslíku, měl namodralou barvu, která se po odmotání pupečníku z krčku dítěte normalizovala. MUDr. Voráček ohodnotil stav novorozence nižším bodovým ohodnocením podle Apgarové, a to číslem 8, nižší hodnoty byly za barvu dítěte a svalový tonus. Svědek [REDAKCE] uvedl, že dítě bylo růžové, nevyšiml si pupečníku kolem jeho krku.

Nezl. [REDAKCE] převzal do péče pediater MUDr. Jan Ondruš, který byl v řízení také vyslechnut jako svědek. Ten vypověděl, že se žalobkyni se setkal ještě před porodem, kdy projevila zájem o ambulantní porod, který však nemocnice žalované neprováděla, tak se dohodli, že žalobkyně bude hospitalizována na standardní dobu. K samotnému porodu vypověděl, že byl volán na porodní sál, neboť nešlo o fyziologický porod, byly zpomalené ozvy plodu, což znamená ohrožení novorozence. Svědek vypověděl, že nezl. [REDAKCE] vyšetřil v novorozeneckém boxu, který je cca 5 metrů od porodního lůžka, dítě bylo v pořádku. Pokud však nebyla jistota, že dítě je v pořádku, nešlo nechat dotepat pupeční šňůru, neboť dítě se mohlo dusit. V nemocnici žalované jsou novorozenci vyšetřováni standardními metodami a nikoliv na těle matky.

K dalšímu průběhu porodu soud provedenými důkazy zjistil, že žalobkyně odmítla aktivní vedení porodu placenty, chtěla ji porodit samovolně. Podle svědka Voráčka, když chtěl zkontrolovat poranění žalobkyně a stav odloučení placenty, žalobkyně reagovala nepřiměřeně, křičela na něho, že ho zažaluje, pokud nenechá placentu porodit samovolně. Svědek jí vyhověl a následně došlo ke spontánnímu porodu placenty. Svědek [REDAKCE] k tomu vypověděl, že cca 10 minut po porodu dítěte chtěl porodník tahat za pupečník, aby pomohl ven placentě. Po projeveném nesouhlasu žalobkyně a jejího partnera s řízeným porodem placenty se znovu dostavil po cca půl hodině a dělal test na odloučení placenty, která nakonec byla porozena spontánně.

Podle svědkyně Kovářové žalobkyně nespolupracovala ani při ošetření rány po nástřihu hráze, byla neklidná. Svědek Voráček naopak uvedl, že proti ošetření stehy žalobkyně nic nenamítala, což potvrdil i svědek [REDAKCE].

Účastnický výslech žalobkyně měl soud za důkazní prostředek k těm tvrzením, kde nešlo zjistit skutkový stav jinými důkazy (včetně důkazu výslechem svědků). Žalobkyně předně vypověděla, že nemocnici žalované si vybrala, neboť předpokládala, že tam porod proběhne přirozeně. Realita ji však překvapila, stěžovala si na přístup MUDr. Voráčka. Potvrdila, že si zprvu nepřála dirupci vaku blan, s tou však nakonec souhlasila po naléhání

zdravotnického personálu. S episiotomií rozhodně nesouhlasila, což porodníkovi sdělila. Dále popsala, že po porodu měla psychické obtíže při kontaktu se zdravotníky, nevyhledala však žádnou odbornou pomoc a neužívala léky, dostala se z toho svépomocí asi do jednoho roku. Partner jí musel v té době pomáhat s péčí o dítě a domácnost, neboť by to sama nevládla. Měla také fyzické obtíže, dva týdny od porodu v podstatě jen ležela, neboť po pár krocích se jí podlomily nohy, nemohla ani sedět. Další své dítě již porodila sama a bez komplikací.

I svědkyně Kovářová vypověděla, že žalobkyně chtěla přirozený porod, což uváděla již po příchodu do nemocnice, diskutovali o tom i s MUDr. Voráčkem. Uvedla, že pokud je porod fyziologický, snaží se rodičkám vyhovět.

Výše uvedené skutečnosti o průběhu porodu jsou také součástí zdravotnické dokumentace, která byla soudu předložena a ze které soud při svém rozhodování vycházel. Jedná se o dokument – epikrízu ze dne 16. 9. 2007, dále dokumenty označené jako porodpis, ošetřovatelský záznam – porodní sál, ošetřovatelský záznam – šestinedělí, porodní křivka, zpráva o novorozenci a průběh šestinedělí.

K posouzení odborné stránky věci byl vypracován znalecký posudek ze dne 4. 11. 2011, jehož zpracovatelem byla Univerzita Karlova v Praze, 3. lékařská fakulta. Zaměstnanci znaleckého ústavu, kteří znalecký posudek vypracovali, byli též vyslechnuti při jednání dne 26. 6. 2012. Zpracovatelé kromě obecných otázek týkajících se běžných vyšetření před porodem, způsobu provádění kardiokografických vyšetření a dalších možnosti sledování stavu plodu uvedli, že porod žalobkyně dne 16. 9. 2007 nešlo považovat za fyziologický. Nebylo možné provést řádné kardiokografické vyšetření, z příznaků zjištěných u žalobkyně, zejména ze snížené frekvence ozvů plodu, které lze popsat jako těžkou bradykardii, usoudil lékař důvodně na hypoxii (dušení) plodu a nutnost rychlého ukončení porodu. Provedená opatření – dirupce vaku blan, episiotomie a aktivní vedení druhé doby porodní k rychlému ukončení porodu vedly. Za dané situace se jednalo o nejvhodnější řešení. Znalecký posudek dále konstatoval, že život žalobkyně bezprostředně ohrožen nebyl, zachování vaku blan i v pozdní fázi porodu však zvyšovalo možnost předčasného odloučení lůžka, zhoršení stavu plodu a v důsledku i možné krvácivé komplikace pro rodičku. Dirupce byla provedena na hranici časové únosnosti, běžně se provádí dříve i u fyziologického porodu, neprovedení dirupce by bylo naopak chybou. Znalci také konstatovali, že v dokumentaci o porodu byla popsána porodní poranění – episiotomie a ruptura (roztržení) pochvy. K ruptuře za porodu došlo navzdory provedené episiotomii, je možné, že bez provedení episiotomie mohla být ruptura ještě závažnější, zvláště že šlo o větší plod o hmotnosti 3.650 g u ženy středního vzrůstu. Pokud si žalobkyně stěžovala na bolestivost jizvy po episiotomii, znalci upozornili, že obtíže mohla způsobit bolestivost v oblasti kostrče následkem luxace skloubení křížové kosti a kostrče, bolestivé i několik měsíců po porodu. Podle znalců byl stav plodu po porodu dobrý, o čemž svědčí přidělené skóre podle Apgarové ve výši 8, 10, 10 (v první, páté a desáté minutě). Zdravotníci pracovali rychle v zájmu novorozence v důsledku zjištěné bradykardie plodu za porodu a cyanózy bezprostředně po porodu. Rychlé ukončení porodu přispělo k dobrému stavu plodu, neboť hlavní patologií při porodu byla hrozící hypoxie plodu způsobena pupečnickem ovinutým kolem krčku plodu. Hrozící hypoxie plodu vedla zdravotnické pracovníky k přerušení pupečnicku bezprostředně po porodu, aby dítě bylo předáno do péče pediatra. Postup zaměstnanců žalované měli znalci za lege artis.

Z lékařské zprávy MUDr. Kateřiny Hoškové z rehabilitační kliniky z Hradce Králové ze dne 26. 3. 2008 soud zjistil, že žalobkyně byla odeslána na rehabilitaci pro bolesti kostrče, které začaly po porodu a trvají šest měsíců, gynekologický nález byl v normě, jizva v oblasti páneve byla citlivá.

Na předloženém výtisku webových stránek aperio.cz (podle textu byly informace aktualizovány dne 10. 3. 2008) soud věnoval pozornost zejména žalobkyni zvýrazněným pasážím, které prokazují, že předporodní kurzy vede i MUDr. K. Dejlová, která vedla i kurz navštívený žalobkyní. Dále pak z textu vyplývá, že personál porodnice žalované není zvyklý zacházet s porodními plány. Porodnice deklarovala, že fyziologický porod většinou vede lékař a porodní asistentka mu k dispozici. Je-li porod fyziologický, může si žena zvolit jinou než klasickou polohu vleže, pololeže či polosedě na posteli, a to ve dřepu, ve stoje nebo polodřepu s opěrou nebo v závěsu a v kleku. Celkový přístup zdravotnického personálu je popisován jako spíše aktivní, zdravotnický personál řídí a kontroluje porod, rodičku i dítě. Dále informace obsahují upozornění, že po porodu je dítě od matky odděleno na dobu kratší 30 minut z důvodu poporodních vyšetření. U poporodního vyšetření může být přítomen i otec. K prsu se dítě přikládá nejpozději do půl hodiny po porodu.

Z příručky „Péče v průběhu normálního porodu: praktická příručka“ vypracované Světovou zdravotnickou organizací (WHO) soud zjistil stanovisko této mezinárodní organizace ohledně nevhodnějších postupů při fyziologickém porodu.

Z dalších listin předložených k důkazu soud žádné pro věc podstatné informace nezjistil. Část listin nebyla ani důkazy v pravém slova smyslu, neboť se jednalo o texty vytvořené samotnou žalobkyní či jejími zástupci (např. listina „Obsah péče v souladu se současně dostupnými poznatky lékařské vědy“).

Další listiny neobsahovaly informace týkající se probíhajícího řízení, zejm. šlo o rozsudek Krajského soudu v Ostravě ve věci spis. zn. 23C 25/2005 nebo rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci spis. zn. 36C 15/2008. Žádnou konkrétní skutečnost týkající se projednávané věci (ve smyslu důkazním) nebylo lze zjistit ani z předložených odborných článků, např. článku „Souvislost psychosociálních aspektů perinatální péče s některými zákroky a zdravotními komplikacemi v průběhu porodu“, „Psychosociální potřeby novorozence v kontextu perinatální péče“, „Psychosociální klima porodnice a jeho vliv na emoční pohodu rodičky“ nebo „Management of Intrapartum Fetal Heart Rate Tracing“.

S ohledem na další provedené důkazy pak soud nečerpal žádná skutková zjištění ani z odborného vyjádření Mgr. Michaely Mrowetz, klinické psycholožky a psychoterapeutky ze dne 3. 3. 2010. Tato zjištění by měla své místo pouze tehdy, pokud by soud učinil závěr o existenci zásahu do osobnosti žalobkyně a posuzoval jeho rozsah.

Výslech svědkyň [REDAKCE] a [REDAKCE], které se podle žalobkyně měly kriticky vyjadřovat o práci MUDr. Voráčka, soud pro nadbytečnost neprovedl, na výslechu těchto svědkyň nikdo z účastníků nakonec ani netrval.

Při právním posouzení soud postupoval podle přechodných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku platného od 1. 1. 2014, kdy podle § 3028 odst. 3 se řídí právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy.

Dosavadním právním předpisem aplikovaným na souzenou věc je zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník platný do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“). Podle § 11 obč. zák. má fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.

Podle § 13 odst. 1 až 3 obč. zák. má fyzická osoba právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Pokud by se toto zadostiučinění nejevilo postačujícím zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích, jejíž výši určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo.

Podle tradičního a uznávaného doktrinárního výkladu výše uvedených ustanovení občanskoprávní odpovědnost za neoprávněný zásah do práva na ochranu osobnosti podle § 13 obč. zák. nastává splněním podmínek, kterými jsou (i) neoprávněný zásah do chráněného všeobecného osobnostního práva fyzické osoby, který je objektivně způsobilý porušit či jen ohrozit osobnost fyzické osoby, (ii) újma na osobnosti fyzické osoby a příčinná souvislost mezi tím. Nenaplněním jakékoliv z těchto podmínek se vylučuje možnost vzniku odpovědnosti (viz Jiří Švestka, Jiří Spáčil, Marta Škárková, Milan Hulmák a kolektiv, Občanský zákoník I, II, 2. vydání, Praha 2009, str. 184).

Soud se proto musel v první řadě zabývat tím, zda v nyní posuzovaném případě došlo k neoprávněnému zásahu do osobnosti žalobkyně. Neoprávněností je třeba myslet nedovolenost či protiprávnost zásahu. Každé zjednání, které žalobkyně vytýká zaměstnancům žalované, je proto třeba posuzovat z hlediska jeho oprávněnosti či neoprávněnosti.

Žalobkyně porodila svého syna ve zdravotnickém zařízení, práva a povinnosti žalobkyně a žalované proto stanovila tehdy platná úprava vtělená do zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu. Žalovaná jako zdravotnické zařízení byla povinna poskytnout žalobkyni zdravotní péči v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy (§ 11 odst. 1 věta první zákona o péči o zdraví lidu). Přitom byla povinna respektovat i její lidská práva zakotvená Listinou základních práv a svobod vyhlášenou pod č. 2/1993 Sb. (dále jen „Listina“), zejména právo na nedotknutelnost osoby (čl. 7 Listiny), právo na zachování lidské důstojnosti (čl. 10 Listiny), právo na ochranu zdraví (čl. 31 Listiny) a rodičovské právo (čl. 32 Listiny).

Na základní otázku, zda žalovaná jednáním jejích zaměstnanců, za které odpovídá, porušila některé z práv žalobkyně, soud odpovídá záporně. Po odborné stránce byl postup zaměstnanců žalované přezkoumán znaleckým posudkem, jehož závěry jsou citovány výše. Znalci nezjistili pochybení při porodu syna žalobkyně a postup zdravotnického personálu žalované měli za lege artis. Soud má závěry znaleckého posudku za jasné a objektivní, neztotožňuje se s výhradami žalobkyně ke znaleckému posudku a jeho zpracovatelům. Soud musí vyzdvihnout, že znalecký posudek zpracoval znalecký ústav (Univerzita Karlova v Praze, 3. lékařská fakulta), což dává záruku odborné kvality posudku. Podle názoru soudu pramení výhrady žalobkyně hlavně z nesouhlasu se závěry znaleckého posudku, pro ni nepříznivými. Nebyl předložen žádný důkaz, který by závěry znaleckého posudku zpochybnil. Předložená vyjádření porodních asistentek Zuzany Štromerové a Marie Vnoučkové jsou soukromými názory jmenovaných osob, které nejsou soudními znalci. Soud tedy uzavřel, že žalovaná splnila svoji povinnost poskytnout žalované zdravotní péči v souladu s poznatky lékařské vědy dostupnými ke dni 16. 9. 2007.

Soud při svém rozhodování musel vzít v úvahu průběh předmětného porodu. Jak již bylo výše popsáno, žalobkyně se dostavila do nemocnice žalované v 6:20 hodin. Syn se jí narodil v 7:06 hodin, tedy jen 46 minut po jejím příchodu do nemocnice. V době příchodu žalobkyně do nemocnice byl porod již rozběhlý, na samém konci první doby porodní. Tím byly nastaveny časové limity pro činnost zdravotnického personálu. Ten se potýkal i s nedostatkem informací, neboť žalobkyně odmítla část vyšetření, které lze považovat za standardní. Mimo jiné odmítla kontinuální monitoring plodu kardiografickou metodou, takže zdravotnický personál, zejména ošetřující lékař žalobkyně MUDr. Voráček, měl k dispozici jen nekvalitní a chvilkové záznamy ozev plodu. Z nich dovodil (podle znaleců důvodně), že plod je v tísní, a tomu přizpůsobil další svůj postup, kdy se snažil urychlit porození dítěte. Znaleckým posudkem bylo vyvráceno tvrzení žalobkyně, že šlo o porod fyziologický, bez komplikací (viz odpověď na doplňující otázku č. 4), mimo jiné i s ohledem na zjištěnou bradykardii plodu. I MUDr. Martin Dvořák, jehož odborné vyjádření ze dne 13. 2. 2012 žalobkyně nabídla soudu k důkazu, o záznamu CTG píše, že jde o záznam nekvalitní, nelze jej hodnotit jako fyziologický, ale přinejmenším za suspektní, ale nelze ze záznamu vyloučit ani patologický stav plodu, zejména během kontrakcí. Jinými slovy, z informací, které měl v tu chvíli MUDr. Voráček, bylo objektivně a důvodně možné učinit závěr o tísní plodu. Soud přitom podotýká, že na věc je třeba hledět očima přítomných v danou chvíli, nikoliv pohledem ex post.

Podle závěru soudu zdravotnický personál po zjištění tísně plodu prováděl potřebné úkony k urychlení porodu, přitom v maximální míře šetřil práva žalobkyně. K dírupci vaku blan přistoupil MUDr. Voráček až poté, co k tomu dala žalobkyně ústní souhlas. Stalo se tak v 6:50 hodin, tedy 13 minut po zjištění tísně plodu (v 6:37 hodin) a 16 minut před porozením dítěte, podle znaleců na hranici časové únosnosti. Zdravotnický úkon byl tedy proveden se souhlasem žalobkyně, což bylo v souladu s § 23 odst. 2 věty první zákona o péči o zdraví lidu. Samotná skutečnost, že se lékař zprvu chystal tento úkon provést a upustil od toho poté, co žalobkyně projevila nesouhlas, není jednáním způsobitelným porušit či ohrozit osobnost žalobkyně.

Co se týká nástřihu hráze při průchodu dítěte porodními cestami, i zde znalci měli za to, že šlo o úkon směřující k urychlení porodu a prevenci porodních poranění žalobkyně. Z výpovědi svědků Voráčka, Kovářové a Hylmarové vyplynulo, že jde o standardní úkon a porodník jej indikuje na základě aktuální situace. Provádí se tedy za situace, kdy časové možnosti neumožňují získat informovaný souhlas pacienta. Podle závěru soudu lze postup zaměstnanců žalované podřadit pod § 23 odst. 4 písm. c) zákona o péči o zdraví lidu, kdy bez souhlasu nemocného je možné provádět vyšetřovací a léčebné výkony, není-li možné vzhledem ke zdravotnímu stavu nemocného vyžádat si jeho souhlas a jde o neodkladné výkony nutné k záchraně života či zdraví. Episiotomie byla provedena podle okamžité situace a směřovala k záchraně zdraví žalobkyně (jako prevence porodních poranění) i jejího dítěte vykazujícího příznaky dušení. Soud neakceptoval argumentaci žalobkyně vycházející ze srovnání počtu prováděných episiotomií v jednotlivých evropských státech. Vyplývá z ní jen tolik, že procentuálně vyjádřená četnost provedení episiotomie při porodu je v některých státech nižší, v jiných zase vyšší. I v příručce „Péče v průběhu normálního porodu“ vydané Světovou zdravotnickou organizací, na kterou opakovaně žalobkyně poukazovala, lze na straně 26 číst, že v USA se episiotomie provádí u 50 – 90 % žen, které rodí své první dítě. Jinými slovy, jde o úkon běžně užívaný v řadě zemí, jejichž zdravotnické systémy můžeme považovat za vyspělé. Nicméně v této konkrétní věci nebylo pro posouzení nároku žalobkyně podstatné, zda se episiotomie v České republice užívá moc či málo, ale že byla použita při předmětném porodu důvodně a oprávněně.

Soud neshledává zásah do osobnosti žalobkyně ani v přerušení pupečnicku vzápětí po narození syna žalobkyně. Jak již bylo výše uvedeno, zaměstnanci žalobkyně měli důvod pro závěr o tísní plodu. Z preventivních důvodů proto volali odborného lékaře – pediatra, aby dítě po porodu vyšetřil. Podle svědecké výpovědi zaměstnanců žalované šlo o standardní postup. MUDr. Voráček při vybavení plodu zjistil, že dítě mělo jednu ovinutý pupečník kolem krčku, diagnostikoval nižší svalový tonus a namodralou barvu dítěte, kdy za tyto dvě položky udělil i nižší skóre podle Apgarové (jeden bod ze dvou). Podle znalců byl důvod k přerušení pupečnicku, aby mohlo být dítě předáno do péče pediatra. Zvolený postup tedy ani zde nelze hodnotit jako nedovolený či protiprávní. I zde soud odkazuje na již zmíněný § 23 odst. 4 písm. c) zákona o péči o zdraví lidu, kdy úkon byl proveden v zájmu ochrany zdraví novorozence. K další námitce žalobkyně ohledně zabránění jejího okamžitého kontaktu se synem soud podotýká, že podle svědků byl nezl. █████ vyšetřen v místnosti hned vedle porodního sálu a za přítomnosti jeho otce, v krátké době byl vrácen zpět žalobkyni. Nejednalo se tedy o skutečnost, která by svojí intenzitou byla způsobilá porušit či ohrozit osobnost žalobkyně.

Soud podotýká, že se na věc díval nejen z pohledu žalobkyně (jak je koncipovaná žaloba), ale také z pohledu jejího dítěte. Připomíná, že podle úpravy vtělené do § 7 odst. 1 obč. zák. platilo, že způsobilost fyzické osoby mít práva a povinnosti, vzniká narozením, tuto způsobilost mělo i počaté dítě, narodilo-li se živé. Jakmile se nezl. █████ narodil, stal se fyzickou osobou se všemi právy a povinnostmi. Bylo v jeho zájmu, aby byly řádně a včas provedeny potřebné vyšetřovací a léčebné úkony. Pokud vznikla kolize mezi zájmy nezl. █████ a přáním jeho matky (markantně např. v otázce přerušení pupečnicku), mohl ošetřující lékař rozhodnout o provedení výkonů tehdy, bylo-li to neodkladně nezbytné k záchraně života nebo zdraví dítěte a odpírali-li rodiče souhlas (§ 23 odst. 3 zákona o péči o zdraví lidu).

Z pohledu ex ante porodník důvodně uvažoval o dušení dítěte v průběhu porodu a lze tedy pochopit jeho snahu předat dítě co nejdříve pediatrovi.

Na tom nic nemění zjištění učiněné ex post, že stav novorozence nebyl tak vážný, jak porodník uvažoval. Soud totiž nemůže akceptovat argumentační základ tvrzení žalobkyně, že předmětný porod byl zcela fyziologický, ona i její syn byli zcela zdraví a v pořádku, takže veškeré úkony a vyšetření prováděné zdravotnickým personálem byly nadbytečné. Takto se to zdravotníkům v danou chvíli, s málem informací, které měli k dispozici, jevit nemohlo. Žalobkyni v okamžik příjmu viděli poprvé, neznali její zdravotní stav. Z mála informací získaných vyšetřeními, ke kterým žalobkyně svolila, šlo důvodně usuzovat na patologický stav plodu.

Soud také nepřehlédl specifické okolnosti předmětného porodu. Není jistě mnoho porodů, kde by došlo ke konfliktní situaci mezi rodičkou, jejím partnerem a zdravotnickým personálem, jako se stalo v nyní posuzované věci. Partner žalobkyně lékaři nejen nadával (a soud nevidí rozdíl v tom, zda slovy „hajzle“ nebo „vole“), ale dokonce do činnosti zdravotníků i fyzicky zasahoval chytáním lékaře za ruce a plácáním přes ruce porodní asistentky. Podle výpovědí svědků zazněly i výhrůžky soudní žalobou. Vypjatá atmosféra na porodním sále zvyšovala, společně s rychlým průběhem porodu, tlak na zdravotnický personál. Žalobkyně i její partner by si měli uvědomit, že i oni svým jednáním ovlivnili průběh porodu a psychickou pohodu žalobkyně i dalších přítomných. V této souvislosti soud poznamenává, že žalobkyně očividně přišla do nemocnice s jasnou představou o průběhu porodu a svých přáních. Z dokazování ale nevyplývá, že by tato svá přání zdravotníkům sdělila v úplné podobě a dostatečně srozumitelně, naopak je sdělovala kuse a prostřednictvím partnera (což mohlo mít důvod i v rychlém průběhu porodu). Žalobkyně chybu v komunikaci a nedostatečně vstřícný přístup vidí jen na straně zaměstnanců žalované, soud ale takový pohled nesdílí. I žalobkyně a její partner mají svůj podíl na průběhu porodu a jeho konfliktní atmosféře. Žalobkyně zdravotníkům vytýká, že ji nutili k rutinním postupům a polohám, které žalobkyně nechtěla, okřikovali ji, chovali se nadřazeně a autoritativně. Na druhé straně ale nelze nevidět, že i žalobkyně se chovala svéhlavě, opouštěla porodnické lůžko či zaujíkala polohy zcela dle svého, bez snahy domluvit se se zaměstnanci žalované. I zde tedy soud nevidí chybu jen na straně zaměstnanců žalované, ale chybělo vzájemné porozumění si.

Konečně pak soud vyhodnotil záporně i odpověď na otázku, zda do osobnosti žalobkyně nemohlo být zasaženo porušením jejího práva udělit informovaný souhlas, jak žalobkyně tvrdila. Právní předpisy platné v době předmětného porodu vycházely ze zásady, že vyšetřovací a léčebné výkony se provádějí se souhlasem nemocného, nebo lze-li tento souhlas předpokládat (§ 23 odst. 2 věta první zákona o péči o zdraví lidu). Informovaný souhlas předpokládala i Úmluva o lidských právech a biomedicíně, vyhlášená pod č. 96/2001 Sb. m. s. (čl. 5). Soud však odkazuje na výše uvedený popis průběhu porodu a časové faktory. Žalobkyně porodila syna po 46 minutách od příchodu do zdravotnického zařízení, takže lze mít za důvodnou argumentaci zaměstnanců žalované, že nebyl čas vyplnit potřebné listiny. Navíc nebyla předepsána písemná forma souhlasu, takže pokud žalobkyně nakonec přivolila k dirupci vaku blan, byl tento úkon učiněn s jejím řádným souhlasem. Episiotomie a přerušení pupečnicku nebylo učiněno se souhlasem, nicméně šlo o úkony akutní, odůvodněné situací, jak je popsáno výše. Zákon o péči o zdraví lidu v § 23 odst. 4 písm. c) umožňoval takové úkony

provést i bez souhlasu žalobkyně. Také zmíněná úmluva připouští možnost provést nutný lékařský zákrok okamžitě, pokud v situacích nouze nelze získat příslušný souhlas (čl. 8).

Soud tedy uzavřel, že v řízení nebyly zjištěny skutečnosti odůvodňující závěr o neoprávněném zásahu do osobnosti žalobkyně. Chybí tak základní prvek odpovědnosti žalované za zásah jako podmínky pro vznik nároků ve smyslu § 13 obč. zák. Soudu proto nezbylo, než žalobu jako nedůvodnou zamítnout (výrok I.).

Soud ještě podotýká, že v tomto konkrétním soudním sporu byl posuzován konkrétní porod konkrétního dítěte, kdy mělo dojít k porušení konkrétních osobnostních práv žalobkyně. Koneckonců žalobkyně také žádala konkrétní satisfakci po konkrétní žalované. Proto bylo třeba zkoumat podmínky odpovědnosti žalované pro daný konkrétní případ, o což se soud také snažil. Nebylo tedy možné přistoupit na argumentaci žalované (či její zástupkyně), která se k věci stavěla, jakoby „na lavici obžalovaných“ bylo české zdravotnictví či zdravotníci, kteří podle ní postupují necitlivě, nevědecky a nemoderně. Tomu pak odpovídal výrazový arsenál žalobkyně, když hovořila o porodnickém násilí, mrzačení žen, přirovnávala episiotomii ke znásilnění či soudu předkládala výzvy aktivistických sdružení (např. výzvu České ženské lobby ministru zdravotnictví ze dne 25. 11. 2014, ve vztahu k danému řízení bez důkazní hodnoty). Jinými slovy, nešlo o řešení obecného sporu o způsob vedení porodu (medicínský x přirozený), ale o hodnocení průběhu konkrétního porodu za účelem zjištění, zda došlo k neoprávněnému jednání zasahujícímu do osobnosti žalobkyně. Nebylo tedy úkolem soudu rozhodnout, zda např. je v České republice nadužívána episiotomie či nikoliv, ale zda její provedení při předmětném porodu bylo potřebné či nikoliv (závěr soud uvedl výše). Diskuzi o obecné otázce, jak správně poskytovat péči při porodech, nelze vést v rámci soudních řízení, ale na odborné či vědecké půdě, zvláště že názory na potřebnou míru zásahů do porodu se i mezi odborníky liší (rozdílnost názorů lze vidět např. v mediálně probírané otázce tzv. domácích porodů).

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalovaná byla v řízení zcela procesně úspěšná, má proto právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobkyně jsou tvořeny náklady právního zastoupení žalované a výdaji za cesty k jednáním. Odměna právního zástupce žalované, náhrada hotových výdajů a náhrada za promeškaný čas byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (dále jen „AT“).

V řízení před soudem prvního stupně učinil právní zástupce žalované 13 úkonů právní služby - 6. 1. 2010 převzetí zastoupení, 8. 1. 2010 písemné vyjádření k žalobě, 2. 2. 2010 účast na jednání u soudu, 16. 3. 2010 účast na jednání u soudu (3 úkony), 19. 3. 2010 písemné vyjádření, 15. 4. 2010 písemné vyjádření, 25. 5. 2010 účast na jednání u soudu (2 úkony), 6. 1. 2012 písemné vyjádření k námitkám ke znaleckému posudku, 4. 5. 2012 písemné vyjádření a 26. 6. 2012 účast na jednání u soudu. Podle § 7, § 9 odst. 4 písm. a) AT činí odměna za každý z úkonů právní služby 3.100 Kč, celkem tedy činí odměna 40.300 Kč (13 x 3.100). Ke každému z úkonů právní služby náleží náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 1, 3 AT po 300 Kč, celkem 3.900 Kč (13 x 300). Právní zástupce žalované cestoval k jednáním osobním vozidlem tov. zn. Škoda Superb s průměrnou spotřebou 5,8 litru nafty na 100 km. Průměrná cena nafty v r. 2010 činila 27,20 Kč za litr a v r. 2012 činila 34,70 Kč za litr. Základní náhrada za použití vozidla činila 3,90 Kč za km v r. 2010 a 3,70 Kč za km

v roce 2012. Právní zástupce jel k jednání třikrát v r. 2010 a jednou v r. 2012, každá z cest z Ústí nad Orlicí do Hradce Králové a zpět měřila 120 km. Náklady za jednu cestu v roce 2010 tak byly 657 Kč ($5,8 \times 1,2 \times 27,20 + 120 \times 3,90$) a v roce 2012 byly 686 Kč ($5,8 \times 1,2 \times 34,70 + 120 \times 3,70$), takže náklady na všechny čtyři cesty činily 2.657 Kč ($3 \times 657 + 686$). Ke každé z cest náleží náhrada za promeškaný čas podle § 14 odst. 1, 3 AT ve výši 100 Kč za započatou půlhodinu. Jedna cesta znamenala 4 promeškané půlhodiny, při čtyřech cestách tedy 16 půlhodin, takže náhrada činí 1.600 Kč (16×100). Při jednání u soudu dne 16. 3. 2010 byla vyhlášena polední přestávka v čase 12:00 – 13:20 hodin. Do doby účasti na jednání před soudem lze zahrnovat jen ty přestávky, kdy jednání bylo přerušeno na dobu 30 minut a kratší. Pokud je jednání přerušeno na dobu delší než 30 minut, včítá se doba přerušení do času promeškaného v souvislosti s poskytnutím právní služby dle § 14 odst. 1 písm. b) AT (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 3. 1997, spis. zn. 8To 24/97, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS pod č. 7/1998). Proto za přestávku v jednání dne 16. 3. 2010, která nemohla být započtena do času jednání pro účely výpočtu odměny právního zástupce, náleží náhrada za promeškaný čas ve výši 300 Kč (3 půlhodiny po 100 Kč). Za tuto fázi řízení tedy činily náklady žalované 48.757 Kč.

Po podání odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně a před odvolacím soudem vykonal právní zástupce žalované 4 úkony právní služby - 27. 8. 2012 písemné vyjádření k odvolání, 8. 11. 2012 vyjádření k doplnění odvolání, 3. 12. 2013 účast na jednání odvolacího soudu, 1. 7. 2014 účast na jednání odvolacího soudu. Odměna za tyto úkony právní služby činí 12.400 Kč (4×3.100), náhrada hotových výdajů 1.200 Kč (4×300). Právní zástupce cestoval k jednáním z Ústí nad Orlicí do Prahy a zpět při délce trasy 344 km, a to výše uvedeným vozidlem. Průměrná cena nafty v r. 2013 činila 36,50 Kč za litr a v r. 2014 činila 36 Kč za litr. Základní náhrada za použití vozidla činila 3,60 Kč za km v r. 2013 a 3,70 Kč za km v roce 2014. Náklady za cestu v roce 2013 tak byly 1.967 Kč ($5,8 \times 3,44 \times 36,50 + 344 \times 3,60$) a v roce 2014 byly 1.991 Kč ($5,8 \times 3,44 \times 36 + 344 \times 3,70$), celkem 3.958 Kč. Každá z cest trvala 12 půlhodin, náhrada za promeškaný čas tedy činí 2.400 Kč (24×100). Za tuto fázi řízení činily náklady žalované 19.958 Kč.

Po zrušení prvostupňového rozsudku odvolacím soudem projednal zdejší soud věc znovu. V této fázi řízení učinil právní zástupce žalované 5 úkonů právní služby - 27. 11. 2014 účast na jednání u soudu (2 úkony), 15. 1. 2015 účast na jednání u soudu (2 úkony) a 16. 1. 2015 písemný závěrečný návrh. Odměna činí 15.500 Kč (5×3.100) a náhrada hotových výdajů 1.500 Kč (5×300). Právní zástupce žalované cestoval ke dvěma jednáním z Ústí nad Orlicí do Hradce Králové a zpět (120 km) shora uvedeným vozidlem. Průměrná cena nafty v r. 2014 činila 36 Kč za litr a v r. 2015 činí 36,10 Kč za litr. Základní náhrada za použití vozidla činila v obou případech 3,70 Kč za km. Náklady cest tedy byly 695 Kč ($5,8 \times 1,2 \times 36 + 120 \times 3,70$) a 695 Kč ($5,8 \times 1,2 \times 36,1 + 120 \times 3,70$), celkem 1.390 Kč. Náhrada za čas promeškaný cestami (4 půlhodiny za každou z cest) činí 800 Kč (8×100). Za tuto fázi řízení měla žalovaná náklady 19.190 Kč.

Celkové náklady řízení žalované jsou 87.905 Kč ($48.757 + 19.958 + 19.190$), k čemuž náleží podle § 137 odst. 1, 3, § 151 odst. 2 o. s. ř. i náhrada za 21% daň z přidané hodnoty, kterou je povinen odvést právní zástupce žalované. Ten soudu doložil, že je plátcem této daně. Ze základu 87.905 Kč činí daň 18.460 Kč, takže náklady řízení žalované včetně daně

z přidané hodnoty jsou 106.365 Kč. V této částce soud uložil žalobkyni, aby žalované náklady nahradila (výrok II.).

Soud ještě podotýká, že nenašel důvody, pro které by výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti nepřiznal (§ 150 o. s. ř.). Žalovaná je zdravotnickým zařízením, které, ačkoliv má právní formu obchodní společnosti, není založeno za účelem dosahování zisku, ale k poskytování zdravotnických služeb široké veřejnosti. Do předmětu činnosti žalované nenáleží poskytování právních a obdobných služeb, musela-li se bránit v řízení o ochranu osobnosti, což je specifická a složitá oblast práva, jeví se sjednání právního zastoupení pro toto řízení důvodným a účelným. Žalobkyně byla v řízení také zastoupena a její zástupce byl povinen poučit ji i o možných dopadech případného neúspěchu v soudním řízení, počítaje v to i její povinnost k náhradě nákladů řízení protistraně. Žalobkyně si tedy mohla zvážit, zda soudní spor zahájí či nikoliv, a zhodnotit rizika s tím spojená. Pokud tedy vznikly žalované s řízením náklady, považuje soud za spravedlivé, aby tyto náklady žalobkyně žalované nahradila.

Ohledně nákladů řízení státu soud postupoval podle § 148 odst. 1 o. s. ř. a státu náhradu nepřiznal (výrok III.). Stát má totiž právo na náhradu nákladů řízení pouze od těch účastníků, u kterých nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Protože soud u žalované předpoklady pro osvobození od soudních poplatků zjistil a o jejím osvobození také rozhodl, nelze státu náhradu nákladů řízení přiznat.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je přípustné odvolání, které lze podat u zdejšího soudu do patnácti dnů od doručení písemného vyhotovení rozsudku. O odvolání by rozhodl Vrchní soud v Praze.

V Hradci Králové dne 23. ledna 2015

JUDr. Jan Fíška v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Andrea Staňková